

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Ohjausrakenteet valtakunnallisissa palveluissa

- case VIRTA-opintotietopalvelu

Opetusneuvos Jukka Haapamäki

18.12.2024

Sisältö

- Mitä ovat valtakunnalliset palvelut?
- Miten valtakunnallisia palveluita pitäisi ohjata?
- Case VIRTA-opintotietopalvelu

Mitä ovat valtakunnalliset palvelut korkeakoulusektorilla?

- Konkreettisia palveluita yhteiseen käyttöön
  - Virta-opintotietopalvelu, Tutkimustietovaranto, Opintopolku, Funet, Lumi supertietokone, Haka, Vipunen, Arvo...
- Palvelurakenteita yhteiseen käyttöön
  - Viitearkkitehtuurit, sanastotyö, koodistopalvelut, julkaisufoorumiluokitus...
- Verkostorakenteita
  - Synergiaryhmä, KOOTuki, Digihuone...

Minkä tahon pitäisi ohjata valtakunnallisia palveluita?

- Huomioitava:
  - Ohjauksen vaatimat resurssit
  - Ohjauksen vaatimat (organisatoriset) kyvykkyydet
  - Ohjauksen vaatima organisaation positio ja rooli
- Yleensä ohjaus yhdistyy palvelun resursointiin

Miten ohjaus pitäisi järjestää?

- Mikä on järkevä laajuus ohjattavalle kokonaisuudelle?
- Miten sidosryhmiä huomioidaan ohjauksen prosesseissa?
- Mitä keinoja ohjauksessa käytetään?

Case VIRTA-opintotietopalvelu (1/2)

Edellä olevan perusteella opetus- ja kulttuuriministeriö on 23.4.2021 asettanut ohjausryhmän, jonka tehtävänä on:

1. Ohjata ja seurata lain (884/2017) mukaisen korkeakoulujen valtakunnallisen tietovarannon eli VIRTA-opintotietopalvelun kehittämistä, käyttöä ja toimivuutta
2. Koordinoida ja edistää valtakunnallista yhteistyötä oppijan tietovirtoihin liittyen, sekä huolehtia tietojen yhteentoimivuudesta ja valmistella yhteentoimivuuden määräytyksiä erityisesti VIRTA-opintotietopalvelun tietosisältöjen osalta
3. Koordinoida tietojen välittämistä tiedon hyödyntäjille (ml. OKM) VIRTA-opintotietopalvelusta huomioiden Koski-luovutuspalvelu
4. Keskustella OKM:n tekemistä koulutukseen ja opintoihin liittyvistä tiedonkeruista ja tietojen käytöstä korkeakoulujen ohjauksessa

Ryhmä toimii yhteistyössä korkeakoulujen opiskelun ja opetuksen tukipalveluiden ja hallinnon yhteistyöryhmän (KOOTuki) kanssa sekä korkeakoulujen digivision ohjausryhmän ja tulevien rakenteiden kanssa. Ryhmä koordinoi työtään opetus- ja kulttuuriministeriön yhteisen tietovirta- ja sanastotyön koordinaatioryhmän kanssa.

Ohjausryhmällä on tehtävien mukainen mandaatti ohjata VIRTA-opintotietopalvelun toimintaa, huomioiden kuitenkin opintotietopalvelun opetus- ja kulttuuriministeriöstä tuleva rahoitusohjaus. Muita ohjausryhmän tehtäviä ryhmä edistää pääasiassa koordinoinnin ja yhteisen keskustelun kautta. Ohjausryhmän edustajat eivät edusta ohjausryhmässä omia organisaatioitaan vaan omia viiteryhmiään.

Case VIRTA-opintotietopalvelu (2/2)

- Mikä on oikea taho ohjaukselle?
  - OKM palvelun rahoittaja ja juridinen ylläpitäjä
  - OKM:n positio korkeakoulupolitiikassa luo kyvykkyksiä johtamiseen
  - OKM pystyy hyödyntämään ohjauksessa CSC:n resursseja
- Ohjauksen järjestäminen
  - Ohjausryhmän tehtävät suhteellisen laajoja, menevät laajemmalla kuin palvelun ohjaus
  - Keskeiset sidosryhmät pyritti saamaan ohjausryhmään, ohjausryhmä laaja
  - Ohjauksessa hyödynnetään varsinaisen ohjausryhmän lisäksi muutamaa eri tason yhteistyörakennetta, ml. yhteiskokouksia KOOTuki-ryhmän kanssa

Case VIRTA-opintotietopalvelu, pohdintaa

- Ohjauksen kova ydin Virta-opintopalvelun ohjaus jossa selkeä toimivalta
- Vaikuttavuutta myös keskustelulla aiheista Virta-opintotietopalveluun liittyen joihin ei suoraa toimivaltaa
  - Onko kansallisella tasolla asioita ilman ”omistajaa”?
- Toimintakentällä suhteellisen vakiintuneet verkostot ja ryhmät
  - Onko kenttä muuttumassa Digivision ja OPH:n roolin muutosten myötä
- Mitkä asiat kentällä ovat tällä hetkellä ilman ohjausta, tarvitaanko ohjausta?
  - Tietomallit, viitearkkitehtuurit, yhteistyö EU-suuntaan...
  - Järjestelmätason ohjaus (vr. vuosina 2014-2022 toiminut ICT-ohjausryhmä)